

Vier gemeenten onderzoeken alternatief voor uitkoopregeling hoogspanning

Wouter Hylkema
wouter.hylkema@energeia.nl
28 april 2017

DEN HAAG (Energeia) - Vier gemeenten willen gaan onderzoeken of het verplaatsen van een hoogspanningsverbinding een zinnig alternatief is voor uitkopen. Dat is de voorlopige stand na een onderzoek dat door netbeheerders Tennet en Liander is uitgevoerd in opdracht van minister Henk Kamp (Economische Zaken, VVD). Kamp was weer aan het werk gezet door Christenunie-Kamerlid Carla Dik-Faber.

Sinds januari van dit jaar hebben mensen die onder een hoogspanningsverbinding wonen **de mogelijkheid om de gemeenten te verzoeken hen uit te kopen**. De gemeenten controleren die aanvraag, en mits aan alle voorwaarden is voldaan moeten ze de aanvraag honoreren. Het bonnetje mag vervolgens doorgestuurd worden naar de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO), die met geld van minister Kamp (in totaal is € 140 mln beschikbaar gesteld) de gemeenten schadeloos stelt. RVO heeft in het eerste kwartaal van dit jaar zes aanvragen binnen gekregen, laat Kamp de Tweede Kamer weten in een woensdag verstuurd brief.

Toekomstgericht

Onderwerp van die brief is het alternatievenonderzoek dat Kamp besteld had bij transmissienetbeheerder Tennet en regionaal netbeheerder Liander. Kamerlid Dik-Faber had bij Kamp op dit onderzoek aangedrongen. Zij wilde vooral aandacht voor de mogelijkheid dat in de toekomst het onder de grond brengen van de verbinding (in jargon: verkabeling) technisch gemakkelijker en bovendien goedkoper zou worden. Wanneer verkabelen van een verbinding goedkoper is dan het uitkopen van de mensen die er pal onder wonen, verdient de ondergrondse oplossing de voorkeur.

Het onderzoek dat Tennet en Liander nu hebben uitgevoerd, heeft zich niet gericht op de mogelijkheid dat in de toekomst goedkoop verkabeld zou kunnen worden. Voor de 380 kV-verbindingen heeft Tennet de ondergrondse variant vanwege de technische complexiteit helemaal genegeerd. Wel is goed gekeken naar de mogelijkheid dat het verplaatsen van een verbinding mogelijk goedkoper is dan het uitkopen. Belangrijk uitgangspunt daarbij is dat verplaatsen van de verbinding niet mocht leiden tot verplaatsing van het probleem: het verdwijnen van de lijn uit het ene bewoonde gebied

mag niet leiden tot het opduiken van de lijn in een ander bewoond gebied. Het alternatief moet leiden tot een "totaaloplossing".

Ondergrens €1 mln

Tennet heeft alleen gekeken naar zogenoemde clusters waar de geraamde uitkoopwaarde van de woningen het bedrag van €1 mln oversteeg. Liander legde de ondergrens bij €0,5 mln. Van de 32 clusters die Tennet bekeek, zijn na een eerste schifting uiteindelijk tien nader onderzocht. Liander bekeek twee clusters.

De algemene conclusie van het onderzoek is dat de kosten van een alternatief niet snel lager zijn dan de geraamde uitkoopkosten. In vier gemeenten is verplaatsen van het tracé "vrijwel zeker kostenefficiënt" of "zeer waarschijnlijk kostenefficiënt". Het gaat daarbij om de gemeenten Heerhugowaard (150 kV); Oostzaan (380 kV), Zaanstad (380 kV) en Molenwaard/Krimpenwaard (380 kV). In alle gevallen is het alternatief een bovengrondse variant. In nog eens vijf gemeenten zijn de kosten van verplaatsing van een verbinding vrijwel gelijk aan de uitkoopkosten, in drie gevallen is uitkopen waarschijnlijk financieel verstandiger.

Samen zijn de vier kostenefficiënte tracégedeelten goed voor 105 uitkoopwoningen, wat een kwart van het totaal aantal uitkoopwoningen vertegenwoordigt. Dit is echter een bruto getal, blijkt uit het onderzoek van Tennet: "Met name bij de clusters onder 380kV-verbindingen worden meestal niet alle woningen vrijgespeeld en komen soms ook één of enkele woningen onder het alternatieve tracé te staan, die nu nog niet onder een hoogspanningslijn liggen." Dat lijkt in tegenspraak met het eerder genoemde uitgangspunt van de totaaloplossing, maar het is niet gelukt deze vrijdag een toelichting te krijgen op dit punt. Netto aantallen van verminderde uitkoopwoningen worden in de studie niet genoemd.

Volgens Kamp hebben vier gemeenten laten weten dat ze de alternatieve tracés verder willen onderzoeken. Onduidelijk is of dat de vier genoemde gemeenten zijn waar de kostenefficiëntie het grootst is, navraag bij het ministerie heeft deze vrijdag geen antwoord op die vraag opgeleverd. Twee gemeenten hebben de beslissing nog even voor zich uit geschoven. De overige zes zien geen heil in de alternatieven.

Wet Vet

In zijn Kamerbrief stipt Kamp nog een technisch puntje aan: zolang de Wet voortgang energietransitie niet wordt aangenomen, zullen gemeenten zelf de onderzoekskosten naar de alternatieven en eventuele vervolgstappen moeten dragen. "Op grond hiervan kan

verwacht worden dat weinig tot geen gemeenten daadwerkelijk tot uitvoering zullen overgaan van alternatieve maatregelen, zolang het wetsvoorstel niet van kracht is", aldus Kamp.

© 2017 Energieia. Alle rechten voorbehouden.